

Budgetuppföljning per februari 2025

Utbildningsnämnden

Innehåll

EKONOMI	1
DRIFTREDOVISNING	1
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER.....	1
RISKER	3
EKONOMISKA RISKER	3
RISKER FÖR VERKSAMHET	3
OMVÄRLDSRISKER	4

Ekonomi

Avsnittet redogör för nämndens ekonomi.

För år 2025 prognostiserar nämnden en positiv avvikelse mot budget med 20,0 miljoner kronor vilket motsvarar 2,0 procent av budgeterade nettokostnader. Avvikelsen beror på en positiv avvikelse mot budget för utbildningsnämndens hemkommunansvar. Främsta anledning är en betydande avvikelse mot den befolkningsprognosen som användes vid budgetering. Färre folkbokförda barn leder till lägre kostnader för utbetald peng till förskolor och skolor.

Utbildningsnämndens verksamheter i egen regi prognostiserar en budget i balans.

Driftredovisning

Tabellen visar nämndens intäkter, kostnader och prognosavvikelse för helåret jämfört med budget och föregående år. Intäkter och kostnader inkluderar även interna transaktioner, främst i form av utbetald peng mellan utbildningsnämndens hemkommunansvar och förskolor/skolor i egen regi.

Mnkr	Utfall Feb 2025	Budget Feb 2025	Prognos helår 2025	Budget helår 2025	Avvikelse mot budget helår	Avvikelse mot budget helår %	Utfall helår 2024
Intäkter	142,2	142,3	850,7	850,1	0,6	0%	847,9
Kostnader	-302,3	-312,1	-1 839,3	-1 858,7	19,4	1%	-1 793,8
Nettokostnader	-160,0	-169,9	-988,6	-1 008,6	20,0	2%	-945,8

Utbildningsnämndens prognostiserade intäkter för 2025 uppgår till 850,7 miljoner kronor, vilket är 0,6 miljoner kronor högre än budgeterat.

Utbildningsnämndens prognostiserade kostnader för 2025 uppgår till 1 839,3 miljoner kronor, vilket är 19,4 miljoner kronor lägre än budgeterat. Avvikelsen beror främst på att antalet folkbokförda barn i Danderyd är färre än budgeterat, vilket leder till lägre kostnader för utbetald peng.

Verksamhetens nettokostnader

Ansvar (mnkr)	Utfall Feb 2025	Budget Feb 2025	Prognos helår 2025	Budget helår 2025	Avvikelse mot budget helår	Avvikelse mot budget helår %	Utfall helår 2024
Nämnd och förvaltning	-4,5	-5,0	-30,8	-30,8	0,0	0%	-27,3
Förskola	-33,7	-35,6	-193,2	-203,2	10,0	5%	-181,5
Grundskola	-92,9	-94,9	-550,5	-560,5	10,0	2%	-529,2
Gymnasium	-29,8	-29,3	-175,2	-175,2	0,0	0%	-175,9
Kommunal vuxenutbildning	-1,3	-1,5	-8,8	-8,8	0,0	0%	-7,0
Anpassad skola	-4,2	-4,4	-26,4	-26,4	0,0	0%	-23,2
Övrig verksamhet	-0,5	-0,6	-3,7	-3,7	0,0	0%	-3,5
Summa UN hemkommunansvar	-166,7	-171,3	-988,6	-1 008,6	20,0	2%	-947,6
Central förvaltning egen regi	0,7	0,1	0,0	0,0	0,0		0,0

BUDGETUPPFÖLJNING PER FEBRUARI

Förskolor egen regi	1,0	0,3	0,0	0,0	0,0		0,0
Ungdom och skola egen regi	5,0	1,1	0,0	0,0	0,0		1,7
Övrig verksamhet egen regi	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0
Summa UN egen regi	6,7	1,4	0,0	0,0	0,0		1,8
Summa Utbildningsnämnden	-160,0	-169,9	-988,6	-1 008,6	20,0	2%	-945,8

Utbildningsnämndens hemkommunansvar

För 2025 prognostiseras en positiv avvikelse med 20,0 miljoner kronor för utbildningsnämndens hemkommunansvar. Årets två första månader visar på färre barn och elever än budgeterat. För förskola motsvarar det 10,0 miljoner kronor i lägre kostnader för utbetald peng och för grundskola 7,0 miljoner kronor. Ny befolkningsprognos kommer att analyseras inför budgetuppföljning mars och kan leda till justering av de prognostiserade volymerna för året. Färre nyanlända elever ökar överskottet med ytterligare 3,0 miljoner kronor då både strukturtillägg för nyanlända elever och kostnader för studiehandledning förväntas bli lägre än budgeterat.

Central förvaltning egen regi

För helåret prognostiserar central förvaltning ingen avvikelse mot budget.

Förskolor egen regi

För helåret prognostiserar förskolor i egen regi ingen avvikelse mot budget.

Ungdom och skola egen regi

För helåret prognostiserar skolor i egen regi ingen avvikelse mot budget. Trots att grundskolorna inom egen regi prognostiserar en budget i balans kvarstår utmaningar inom främst en enhet med att nå en budget i balans. Danderyds gymnasium prognostiserar en budget i balans.

Övrig verksamhet egen regi

För helåret prognostiserar övrig verksamhet i egen regi ingen avvikelse mot budget.

Risker

Avsnittet redogör för risker av väsentlig karaktär fördelat på ekonomiska risker, risker för verksamhet och omvärldsrisker.

Ekonomiska risker

Utbildningsnämndens hemkommunansvar

Riskerna består främst i eventuella avvikelser gentemot den befolkningsprognos som används vid budgetarbetet. Budgeten består till största del av kostnader för grundbelopp till förskola, skola, gymnasium, anpassad grund- och gymnasieskola samt vuxenutbildning. Beräkningen av antal barn och elever i budget 2025 är baserad på befolkningsprognosen från mars 2024. Budgeterade kostnader beräknas utifrån befolkningsprognosen samt vissa antaganden, exempelvis gällande andel som går på fritids och vilka gymnasieprogram som Danderyds elever går. Det ekonomiska utfallet är kopplat till dessa volymer. Kostnaden per barn/elev varierar mellan 70.000 kronor och 170.000 kronor beroende på ålder och verksamhet. För en elev i den anpassade grund- och gymnasieskolan är den genomsnittliga kostnaden per elev drygt 600.000 kr. Då kostnaden per barn/elev varierar innebär det att även små avvikelser i volym kan ge stora överskott eller underskott mot budget.

Utbildningsnämndens verksamheter i egen regi

Utbildningsnämnden ser en fortsatt risk att inte alla grundskolor kommer att nå en budget i balans under 2025. Detta med anledning av det minskade elevunderlaget i kombination med små skolenheter och små klasser med få elever. Resultatet av skolvalet för läsåret 2025/2026 är ännu inte klart och kommer påverka enheternas förmåga att nå en budget i balans. Nuvarande löneavtal för Sveriges lärare och Kommunal löper ut 31 mars 2025, det är ännu osäkert vilka ökade kostnader detta kommer att medföra.

Under 2025 implementeras en ny hyresmodell i kommunen och personalomkostnaderna ökar med 2,8 procent. De ökade kostnaderna kompenseras till verksamheterna genom uppräkning av skolpeng. Högstadieskolorna inom egen regi har dock en hög andel elever inskrivna från andra kommuner, ca 26 procent. Det innebär att de inte får ta del av lika stor kompensation för ökade hyreskostnader och personalkostnader som övriga skolor inom egen regi, där endast elever som är folkbokförda i Danderyd är inskrivna. Utebliven kompensation till högstadieskolorna inom egenregi uppgår till ca 0,5 miljoner kronor.

Risker för verksamhet

Det kommunala ansvaret att tillhandahålla förskola och skola

Kommunen behöver ha en beredskap för att kunna tillhandahålla förskole- och skolplatser för alla Danderyds barn och elever. I de fall då barn och elever står utan utbildningsplats till följd av exempelvis en nedläggning av fristående verksamhet i kommunen så måste den kommunala huvudmannen säkerställa mottagande av barn och elever i sina verksamheter. Kommunens nya hyresmodell träder i kraft 2025 och det finns risk för att den påverkar de fristående verksamheterna. I kombination med avvikelser i befolkningsprognosen (se ovan) ger detta en uppenbar risk för den kommunala huvudmannens möjlighet till långsiktig planering med avseende på både ekonomi och kvalitet i verksamheterna.

Regulatoriska förändringar ger nya förutsättningar

GY25 (Gymnasieskola år 2025) är en reform som innebär att kurser ersätts av ämnen i gymnasieskolan. Denna förändring kommer innebära en omställning för gymnasieskolan att anpassa bemanning, undervisning och betygsättning utifrån det nya regelverket.

Den 1 september 2025 införs ett nationellt professionsprogram för rektorer, lärare och förskollärare. För den kommunala huvudmannen ger detta en osäkerhet avseende planering av vilka insatser som ska prioriteras framöver samt hur utvecklingsarbetet ska bedrivas.

From juli 2025 avser regeringen att införa att alla elever ska ha tillgång till ett bemannat skolbibliotek och varje huvudman ska ha en skolbiblioteksplan som ska beskriva hur skolbiblioteket ska organiseras och bidra till elevernas lärande.

Omvärldsrisker

Enligt SCB's befolkningsframskrivning¹ förväntas barn i både för- och grundskoleåldern att sjunka i nästan alla kommuner fram till år 2033. Det ställer stora krav på alla kommuner likväl Danderyd att fortsätta anpassa utbudet av förskole- och skolplatser.

¹ <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/befolkning-och-levnadsforhallanden/befolkningens-sammansattning-och-utveckling/befolkningsframskrivningar/>